

KÉRSEMJÉN
*„gyöngyszem a Szamos
partján”*

TELEPÜLÉSKÉPI
ARCULATI
KÉZIKÖNYV

KÉRSEMJÉN

2017

Tartalomjegyzék

I.	Bevezetés	2
II.	Kérsemjén bemutatása	3
III.	Örökségünk	5
IV.	Településképi szempontból meghatározó területek Kérsemjéne	10
	- <i>Belterület településrész</i>	
	- <i>Gazdaságterület településrész</i>	
	- <i>Külterületi általános és védett beépítésre nem szánt területek</i>	
V.	Ajánlások	16
	- <i>Telepítés</i>	
	- <i>Magasság</i>	
	- Tetőhajlásszög	
	- Tetőforma	
	- <i>Anyaghasználat és homlokzati színek</i>	
	- <i>Kerítés</i>	
	- Tornác, terasz, előtető	
	- <i>Ajtók, ablakok</i>	
	- <i>Homlokzatképzés, anyaghasználat</i>	
	- <i>Részletek</i>	
	- <i>Kerítések</i>	
	- <i>Kertek</i>	
	- <i>Utcák</i>	
	- <i>Közterek, közparkok, közkertek</i>	
VI.	Jó példák – épületek, épített részletek	39
VII.	Jó példák – sajátos építményfajták	44

Tisztelt Lakosság, tisztelt Érdeklődők!

Nagy örömmre szolgál, hogy átnyújthatom Önöknek a településünk értékeit bemutató Településképi Arculati Kézikönyvet.

A dokumentáció készítői bemutatják Kérsemjén területén található épített és természeti kincseit, meghatározzák a Település sajátos egyedi hangulatát kölcsönző részleteket.

Nagyon remélem, hogy e gyönyörű tájról készült képek megérintik a szemlélődő lelkét és késztetést érez arra, hogy meglátogassa községünket és közelebbről megismerje e rendkívül csodálatos környezetet és a benne élő szatmári embereket.

Kellemes lapozgatást kívánok a Település új oldalait is fellebbentő kiadványhoz, amelyet – elképzeléseink szerint – folyamatosan fejlesztve, a mindenkori településállapothoz igazítunk.

Büszkén vállalva e szép település vezetését,

Koósz József
polgármester

„Ha elveszítitek a kapcsolatot a gyökereitekkel, úgy érzitek, hogy az egész világgal elveszítitek a kapcsolatot.”

/Paulo Coelho/

I. Bevezetés

A kézikönyv elsősorban a települési döntéshozók és a lakosság tájékoztatását segítő, szemléletformáló kiadvány.

Kéremjén bemutatásával, értékei megismertetésével és építészeti útmutatóval tárja fel az épített környezet szépségeit.

Bevezeti az olvasót az építészeti értékek tárházába, hogy mindenki olyan házat tudjon építeni, ami önmagában is értékes, ugyanakkor a településképéhez illeszkedik, azt ízléssel viszi tovább.

Az ajánlások nem tekinthetők kötelező jellegűnek, a céljuk nem a tervezési szabadság megkurtítása, uniformizálása, hanem éppen a valós értékek megismertetése, a sokféle izgalmas lehetőség feltárása.

A kézikönyv nem egy merev, lezárt egész, hanem nyílt, hozzászólást és változtatást lehetővé tevő kezdeményezés kíván lenni. Folyamatosan tovább íródik, ezért, ha újabb szép ház születik, az bekerülhet, sőt be is kell, hogy kerüljön a könyvbe, ezáltal büszke lehessen rá építtetője, tervezője, kivitelezője és a település egyaránt.

A kézikönyv minden évben nyomon követi az újdonságokat, és gazdagabb képet mutat a településről.

II. Kérsemjén bemutatása

KÉRSEMJÉN TÖRTÉNETE

Fehérgyarmattól északnyugatra, a Szatmári-síkság szélén fekszik.

A Kér eredetileg törzsnév volt, ez arra mutat, hogy a falu a 11. század elejénél nem keletkezhetett később. Az okleveles korszakban a Balog-Semjén nemzetség családjainak tulajdonában, az egységes birtoktesten belül találjuk.

A település nevét az oklevelek 1252-ben említik először, amikor a Tisza és a Szamos között fekvő Semjén falu harmadát János fia Tamás a Balog-Semjén nemzetséghez tartozó Ubul fia Mihálynak adta cserébe egy szolgálért és annak fiaiért és lányáért. 1292-ben a Szamos túlsó partján vele szemközt fekvő Szamoskérrel együtt a Kállai család ősi birtoka. (Maksai 160, Borovszky 92.)

1374-ben nevét Kissemjénnek mondják megkülönböztetésül a szomszédos Panyola régi, nevétől és Kállósemjéntől. 1618-ban Kállay Lőrinc és Miklós birtoka. 1709-ben a Kállay család tagjai osztozkodnak birtokaikon. 1848-ig a település birtokosai a Kállay család tagjai.

1763 - 1787

Az Első Katonai
Felmérés

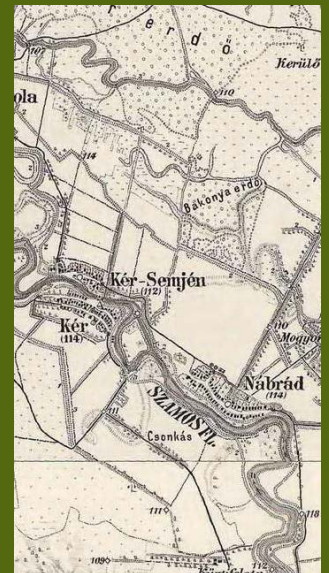
1806 - 1869

A Második
Katonai Felmérés

1869 - 1887

A Harmadik
Katonai Felmérés

Egy hely tisztasága, igényessége nagyban hozzájárul egy élhetőbb település hangulatának megteremtéséhez.

Fontos, hogy a helyi lakosság, valamint a településre érkező látogató részévé tudjon válni a településnek.

Kérsemjén nyugodt, egyszerű, falusias hangulata, gondozott, ápolts köz- és lakóépületei kellemes atmoszférát kölcsönöznek a településnek.

A település mellett futó Szamos árterületeinek, valamint a nagy mezőgazdasági és jó termőhelyi adottságokkal rendelkező szántó területeknek köszönhetően, a helyiek nagy számban foglalkoznak zöldség- és gyümölcs-termesztéssel.

Kérsemjén község több védett és látnivalóban gazdag természeti értékkel rendelkezik.

Az egyik kiemelkedő ezek közül a Szamos, valamint a települést délről határoló Öreg-Túr.

A természeti területek változatos növényviláguk miatt kitűnő adottságokkal rendelkező kirándulóhelyek, melyek kerékpárral, vagy akár gyalogosan is bejárhatók.

Értékei megőrzése mellett a település vezetése törekszik arra, hogy fejlessze a községet, hogy az itt élők valóban érezhessék, hogy biztonságuk és boldogulásuk egyaránt fontos.

A település fejlődéséhez, jellegzetes karakterének megőrzéséhez szükséges és elengedhetetlen a tervezett és ízléses települési arculati kép kialakítása.

III. Örökségünk

Helyi építészeti védelem alatt álló értékeink:

REFORMÁTUS LELKÉSZLAKÁS ÉS IMAHÁZ

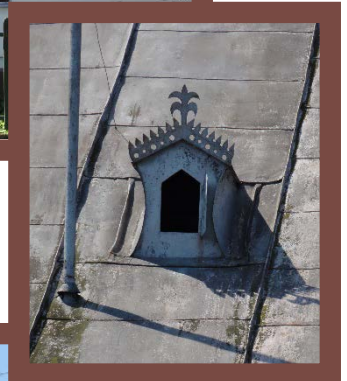
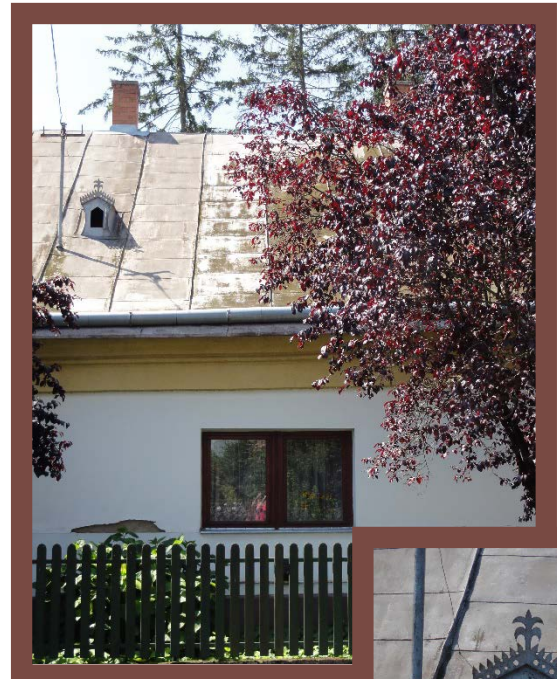
(Kérsemjén, Alkotmány utca)

A mai napig jelen van a község életében a település egyik legrégebbi épülete, a református lelkészlakás és imaház.

Az épület a kiegyezés idején, 1867-ben épült.

A település főutcáján (Alkotmány utca) álló épületet, az utcafront felől lombhullató fák, az udvar felől örökzöld fenyők veszik körül.

Az utcával párhuzamos nyeregtetővel, korcolt lemezfedéssel kialakított épület fontos szerepet játszik az itt élők életében.

REFORMÁTUS TEMPLOM (Kérsemjén, Alkotmány utca)

A források szerint a templom a reformáció során a kálvinistáké lett, de 1718-ban Kállay János elfoglalta s a katolikusoknak adta. Miután a Kállayak elköltöztek, és velük együtt a plébánia is, a régi fatornyos templom újra reformátussá lett.

A jelenlegi református templom 1867-ben épült az akkor lebontott, középkori eredetű templom helyén.

Az egyhajós késő barokk stílusú épület világos homlokzatával, korcolt lemezfedésével, magasba törő tornyával hirdeti az idelátogatónak az itt élők szakrális térhez való erős kötelékét.

A nyugati homlokzaton álló, kétszintes, toronyban egy harang található, lemezfedésén „1907”-es évszámmal.

A torony mögött ívesen kialakított hátsó épületrész található. Az itt található bejárat fölött íves ablak engedi be a fényt a templombelsőbe.

A sötétbarna pácolású, fából készült első- és hátsó bejárati ajtók apró timpanont és korinthoszi oszlopfőt ábrázoló díszítettséggel teszik különlegessé a templom megjelenését.

Templom elhelyezését tekintve közvetlen a település főútja mellett kapott helyet.

A templom mellett kis kert került kialakításra, melyet örökzöld és lombhullató fák árnyéka tesz hangulatossá.

A templom nyugati bejárati ajtaján belépve, az előtérből falépcsőfokokon tudunk feljutni a templomtoronyba.

Az előtérből egyenesen tovább haladva lépünk be a világos, belső templomtérbe.

Belső térkialakításának jellegzetessége a faragott szószék az Úr asztala körül.

Úrasztali felszerelési tárgyak közül több a XVII. századból való.

Az ülőhelyek egyszerű faragása érkezéskor és távozáskor is üdvözlően hatnak az idelátogatóra.

A szószék mellett, a falon elhelyezett emléktáblán Adorján Gusztáv lelkipásztor nevét olvashatjuk.

Adorján Gusztáv 1946-tól - 1972-ig hirdette Isten igéjét és az emberek közti megbékélést, szeretetet a szószékről.

Kimagasló és odaadó munkásságának állított emléket szerető gyülekezete.

A templombelső kellemes atmoszférájához hozzájárulnak a rendszeresen kihelyezett színes, vágott virágok, valamint a belső tér több pontján megjelenő beregi keresztszemes mintájú dísztextíliák.

A világos beltéri színhasználat kellemessé és meghitté varázsolja a minden vasárnap szent misének helyet adó szakrális térbelső.

További értékeink:

I. ÉS II. VILÁGHÁBORÚ ÁLDOZATAINAK **EMLÉKMŰVE** (Kérszemjén, Alkotmány utca)

A település főutcáján, a templom és kérszemjéni önkormányzat épülete között került kialakításra az I. és II. világháború áldozatainak emlékműve.

Lakossági közadakozásnak köszönhetően az emlékmű tetejét egy turulmadár ékesíti, mely alkotás teljességében örök emléket állít a világháborúban elesettek és elhurcoltak tiszteletére.

TERMÉSZETI ÉRTÉKEK

Kérszemjén bel- és külterületein egyaránt találunk természeti értékeket.

A település temetőjének természeti értékét egy remete, egy közel 200 éves gesztenyefa emeli.

A fa nagyságának és jó állapotának köszönhetően értékes eleme a településnek.

A kanyargó Szamos partja a települést délről, míg északról az Öreg-Túr határolja.

A folyók közelsége több növény- és állatfajnak biztosítanak élőhelyet.

A különböző állatok és növények megismerésében a különböző kikapcsolódási lehetőséget nyújtanak segítséget. A vízitúra szerelmeseinek kitűnő helyszín lehet a Szamos.

Kenutúrák alkalmával, idilli környezetben gyönyörű élővilág tárulhat a szemünk elé.

A vízparton kialakított horgász helyek lehettek fel, amelyek a pihenést és az aktív kikapcsolódást hivatottak szolgálni.

A Szamos árterének mikroklímája különösen kedvez a gyümölcs-termesztésnek.

Az itt termő gyümölcsökből nem csak lekvár és befőtt készül, hanem közkedvelt nedűnk, a pálinka is.

A Szamos és Öreg-Túr között található füves területek több madár és gerinctelen állatfajnak adnak otthont.

A település térségét mind az európai, mind a nemzetközi jelentőségű madárélőhelyek között tartják számon és emellett több kiemelt fontosságú madárvonulási útvonal is érinti.

IV. Településképi szempontból meghatározó területek

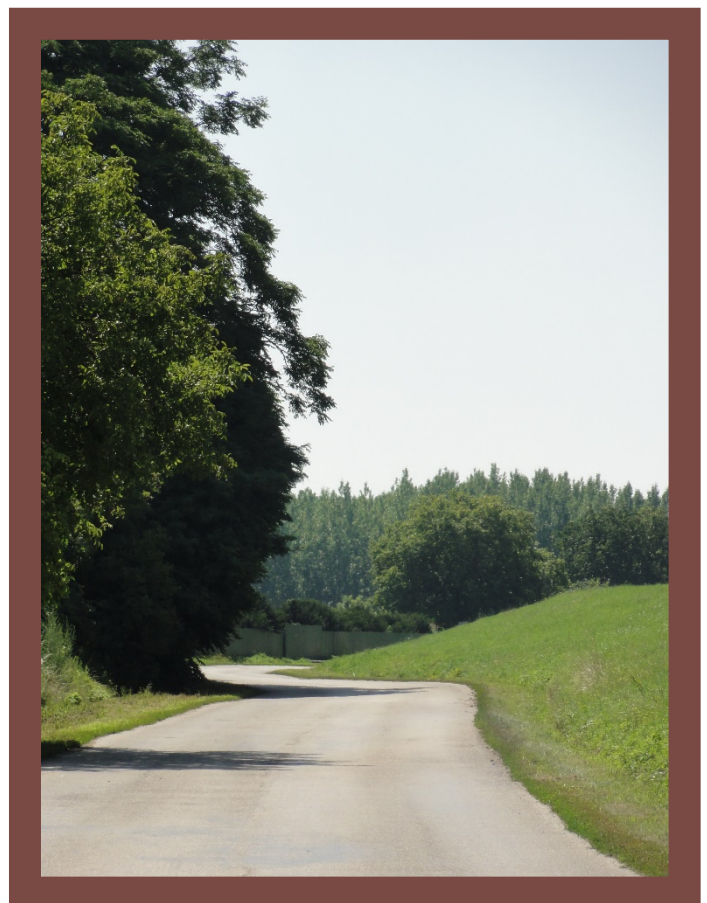
ELTÉRŐ KARAKTERŰ TERÜLETEK LEHATÁROLÁSA

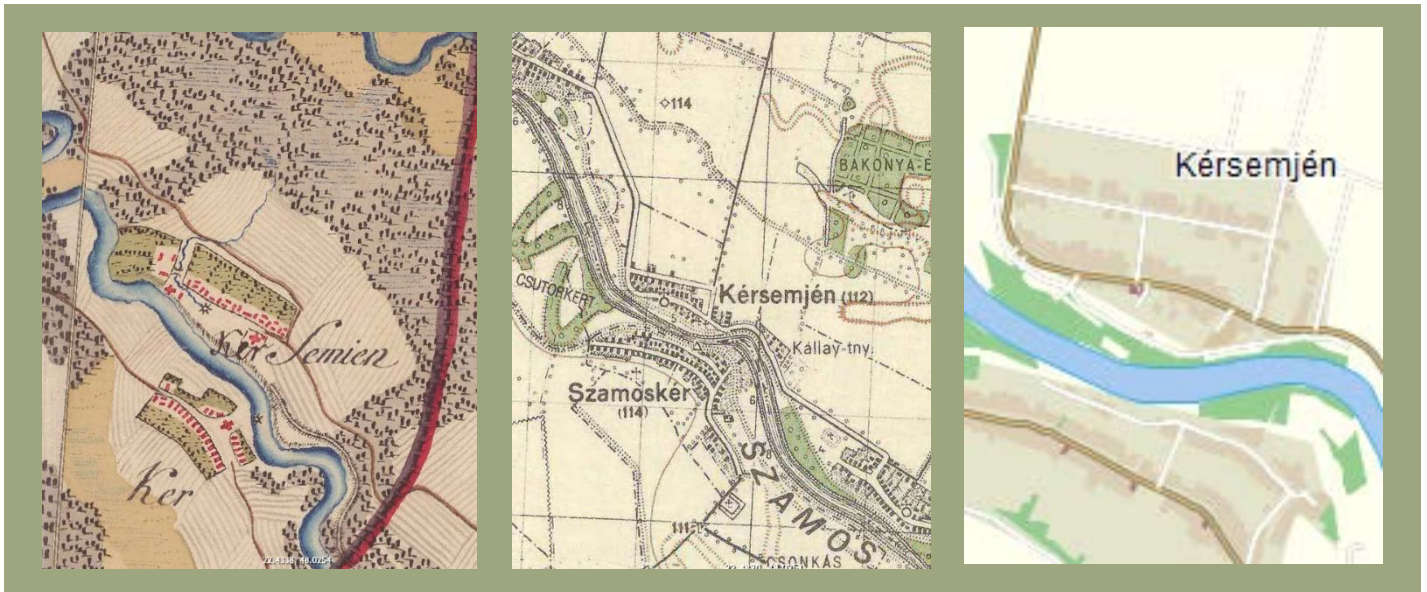
A Szamos mentén elterülő pár utcás település sziluettje viszonylag szabályos alaprajzú, alacsony lakóépületei közül a központban elhelyezkedő templomtorony tör az ég felé.

A település karakterében homogén arculatot mutat. Épületei karakterükben falusias jelleget hordoznak.

A megannyi cserjével, fával, örökzöld és egynyári növényvel tarkított utcákon tett séta remek kikapcsolódásul szolgál mind az itt lakók mind az idelátogatók számára.

TELEPÜLÉSSZERKEZET

A településkép legidőtállóbb és egyik legmeghatározóbb eleme a településszerkezet. A település szerkezete az utcákból, telkekből, központokból (templom, iskola) közterekből, közökből és még megannyi más funkciójú elemből tevődik össze, melyeket összességében vizsgálva kirajzolódik egy olyan egyedi kép, mely sehol máshol a világon nem lelhető fel.

Ezek a szerkezeti sajátosságok olyan értékeket képviselnek, melyek árulkodnak a település történetéről, kultúrájáról és múltjáról.

Kérsemjén község településszerkezetének kialakulásában meghatározó szerepet játszott földrajzi elhelyezkedése, valamint a Szamos jelenléte.

A településszerkezet alakulását jól szemlélteti az Első Katonai Felmérés /1763-1787/, az 1941-ben elkészült Magyarország Katonai Felmérés, a mai napi állapotot bemutató topográfiai térkép.

Kérsemjén településszerkezetét illetően útifalu szerkezeti képet mutat, mely a szalagtelkes falu egyik fajtája.

A községen áthaladó út - meghatározó szerkezeti elemként - hosszirányban tagolja a település területét.

Kérsemjén beépített területein a területfelhasználás egységes képet mutat. A település fekvése megfelelő háttérrel biztosít a lakóterületek kialakításának.

TELEPÜLÉSKARAKTER – Belterület

Kérsemjén belterületén néhány közintézmény (templom, önkormányzat épülete) mellett, a lakóépületek jelenléte az uralkodó.

A meglévő lakóépületek tetőkialakítása heterogén, de jellemzően sátor-, nyereg- és csonka- kontyolt nyeregtetős.

A kertés házak elengedhetetlen kelléke a megfelelő méretű tároló. Telkünk rendben tartása könnyebb, ha a tárolók, kiegészítő épületrészek a főépülettel összhangban alakulnak ki.

Ha új melléképület kialakításán gondolkozunk, elhelyezését javasolt az épület mögött megtenni.

Javasolt illeszkedési szempontok és ajánlások:

Újonnan építeni kívánt épület esetében, oldalhatáron álló beépítést kell alkalmaznunk. Javasolt az utcára merőleges tetőgerinc és a közvetlen környezetben előforduló tetőforma, tetőhajlásszög alkalmazása.

Meglévő épület felújításánál vagy új építésénél járjuk körbe közvetlen környezetünket és a már meglévő építészeti elemekhez igyekezzünk idomulni.

Az otthonos, falusias hangulat megőrzése érdekében nyitott, illeszkedő kerítést célszerű elhelyezni telkünk határában, mivel a nyitottabb kerítés a naposabb, átszellőztethetőbb kert élményét kelti. Kerülendő a rakott, zárt kerítés.

A belterület településrészt településképi szempontból meghatározó területként javasolt kezelni.

TELEPÜLÉSKARAKTER – Gazdasági terület településrész

A település keleti határában gazdasági zóna igyekszik funkciójában hűen kiszolgálni az ide települési kívánó gazdasági társaságokat, vállalkozásokat.

Javasolt illeszkedési szempontok és ajánlások:

A tájba illő anyaghasználat különösen fontos a gazdasági épületek tekintetében. Az egyszerű tömeget vertikális mozgatással és különleges homlokzati elemekkel (előtető, burkolatok) tehetjük különlegessé. A gazdasági funkciójú középületek körül törekedni kell a nagyobb mértékű zöldfelület kialakítására. A zöldfelületeken törekedni kell a termőhelynek megfelelő őshonos növényfajok elhelyezésére. Ezzel biztosíthatjuk környezetünk ökoszisztémájának folyamatos rendszerszintű működését.

A gazdasági településrészt településképi szempontból egyéb, általános területként javasolt kezelni.

TELEPÜLÉSKARAKTER – Külterületi általános és védett beépítésre nem szánt területek

Kérsemjén beépítésre nem szánt külterületi részein mezőgazdasági- és erdőterületek mellett, megannyi természeti értéket magában hordozó természeti terület is található.

A mezőgazdasági területeken a növénytermesztéssel, és az állattartással kapcsolatos termék feldolgozására, tárolására és árusítására szolgáló építmények, míg az erdőterület telkein az erdő rendeltetésének megfelelő építmények alacsony beépítési százalékban helyezhetők el.

Kérsemjén természeti értékeit a Szamos közelsége adja. A folyó a település déli oldalán húzódik. Partját keskeny, nádból, gyékényből és vízparti lombhullató fákból álló növényzet jellemzi.

A község északi oldalán nagy kiterjedésű mezőgazdasági területek találhatóak, mögöttük az Öreg-Túr vonul.

A szántóterületek jelentős tájképi, gazdálkodási és élőhelyvédelmi adottságokkal bírnak.

A Külterületi általános és védett beépítésre nem szánt területek településrészt településképi szempontból meghatározó területként javasolt kezelni.

V. Ajánlások – Belterület településrész

Építészeti útmutató

Telepítés

Jelen településrészen a családi házak a telek oldalhatárán állnak, a ház mellett és mögött növényzettel, ezzel is teret adva a természet adta jó közérzet élményének.

Új ház telken való elhelyezésekor nem javasolt, a szabadon álló – a telek közepén elhelyezett épület, mivel így az épület körül csak a telek teljes körbezárásával alakítható ki védett kert, ami nem kívánatos.

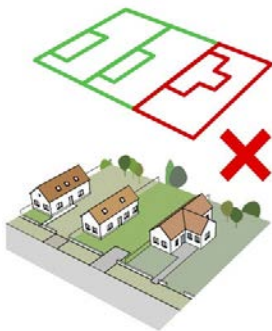
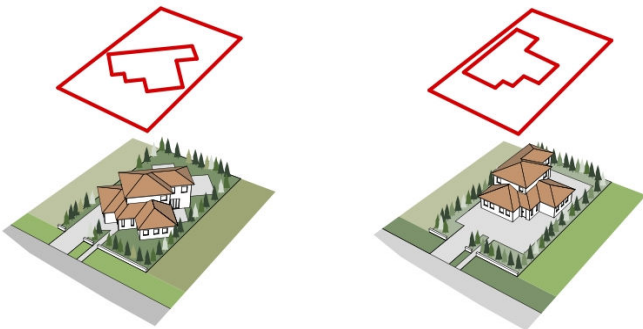
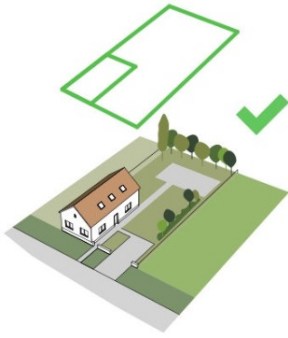
Továbbá nem elfogadható a telken nagymértékben hátrahúzott ház, valamint az utca vonalától szögben elforgatott telepítés.

Magasság

Jelen településrészen a családi házak magassága közel azonos, arányos képet mutat.

A meglévő épületek közé épülő új házaknak közel azonos magasságban kell épülniük.

Nem javasolt a túl magas házak elhelyezése.

Tetőhajlásszög

Az érintett településrészen a családi házak tetőhajlásszöge közel azonos. A meglévő épületek közé épülő új házaknak közel azonos tetőhajlásszöggel kell épülniük.

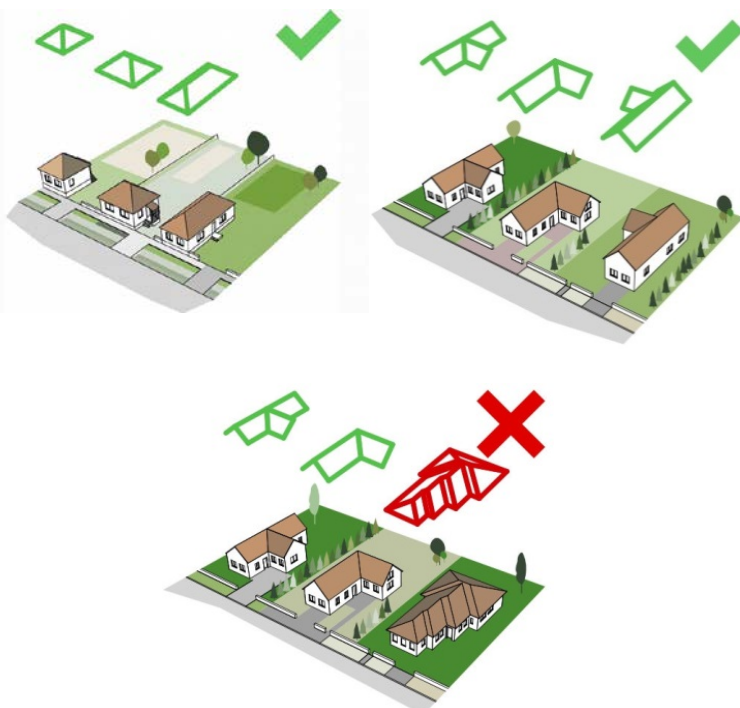
Nem javasolt a túl magas, illetve a túl alacsony tetőhajlásszöggel rendelkező házak elhelyezése.

Tetőforma

Jelen utcakép sajátossága a sátortetős, valamint az utcára merőleges nyereg- és csonka-kontyolt nyeregtetős épületek jelenléte.

Új házak építésénél célszerű a szomszédban elhelyezkedő házak tetőformáját figyelembe venni.

Amennyiben az építési telek körül egyszerű tetőformájú (pl.: sátor- vagy nyeregtető) épületek állnak, úgy oda ne tördelt tetőformájú épület kerüljön, hanem a környezetéhez hasonló karakterű épület.

Anyaghasználat és homlokzati színek

Jellemzően téglá építésű, világos vakolattal ellátott házak képezik részét ezen településrésznek.

A jövőben az új lakóházak építése mellett felújításokkal nagyobb mértékben lehet számolni.

Meglévő épület felújításakor házunkat hőszigetelhetjük, nyílászáróinkat és tetőnket cserélhetjük. Az épület formálásakor legyünk figyelemmel az arányok megtartására.

Külön figyelmet érdemes fordítani az épületek utólagos hőszigetelésekor, hogy az épület egésze kerüljön felújításra, burkolásra.

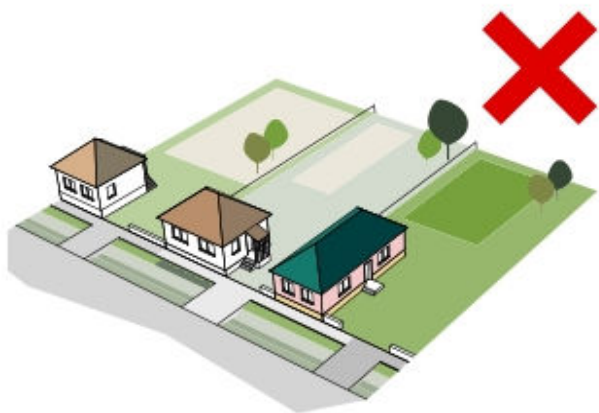
Új épület építésekor, igyekezzünk a településrészre jellemző építészeti karakterek megőrzésére. Új építésű házunk modern építési elemeinek alkalmazásával próbáljuk meg a már jellemző, meghitt építészeti hangulatot visszaidézni.

Házunk külső színezésekor a világos színeket részesítsük előnyben.

Az alkalmazott héjalás kerámiacseréppel megoldott, elfogadott.

A kerámiacserép színhasználat során javasolt a téglavörös, terrakotta színek alkalmazása.

Házunk homlokzatát dinamikusabbá és különlegessé tehetjük burkolt vagy festett lábazat alkalmazásával, valamint az ablakok körül elhelyezett díszítőelemekkel.

Nem elfogadható feltűnő, kirívó színek használata, valamint rikító színű hullámlemez fedés, burkolat.

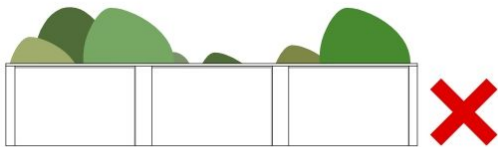
Épületünk burkolatának kiválasztásakor kerüljük a rikító, tájidegen színeket.

Teljesen áttört, pálcás kerítés

Oszlopos kerítés 1/3-ad lábazat és 2/3-as áttört résszel

A falszerű áttörés mentes kerítések esetenként elfogadhatóak

A kerítés elhagyása nem javasolt

Kerítés

Az áttört és az oszlopos kerítések elhelyezése célszerű.

A tömör - nem átlátható megoldások és a növényzettel történő telekhatárolás nem fogadható el.

A lakóterület településrész jellegzetes épületeinek bemutatása képekben

Tornác, Előtető, Terasz

Házunk felújításakor, építéskor törekedjünk egy félig nyitott, zárt tér megalkotására. Ez a tér terasz, előtető vagy tornác formájában is fontos elemét képezheti épületünknek.

Ezek a terek alkalmasak arra, hogy megteremtsék a kapcsolatot az épített és a természetes környezet között.

Az épület oldalán vagy az épület mögött kialakított terasz nyugodt, pihenés céljára alkalmas helyet biztosíthat számunkra egy hosszú nap után.

Az épület egy szakaszán díszesen vagy egyszerűen kialakított előtető, meghatározó karaktert képezhet, emellett tavasztól-őszig kellemes időtöltésnek adhat helyet.

Ajtók, ablakok

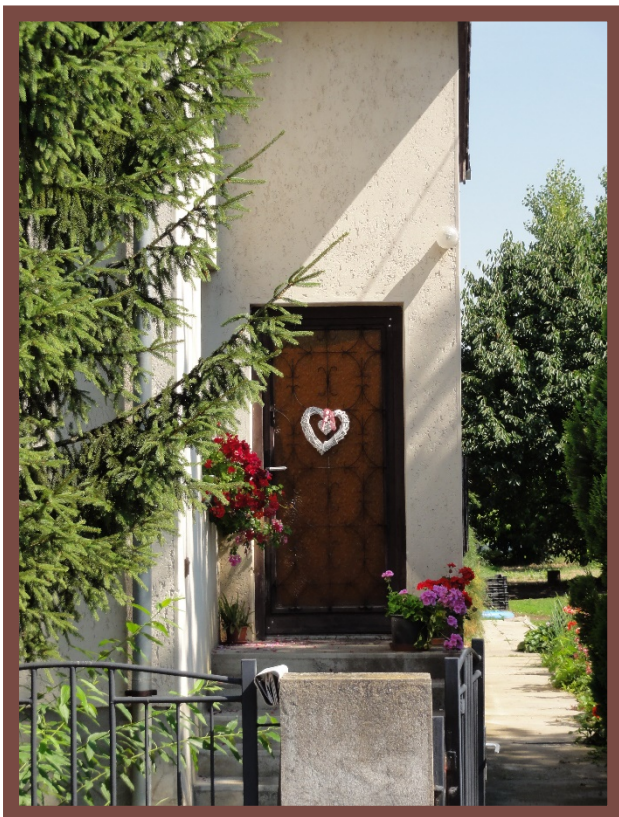
A lakóház sajátosságát, megjelenését és hangulatát az alkalmazott nyílászárók nagyban befolyásolják.

Az utcákat bejárva jól megfigyelhetők a egy- vagy kétszárnyú utcai homlokzaton szimmetrikus kialakítású ablakok.

Leginkább elterjedt a barna és fehér színű műanyag vagy pácolt, festett faanyagú nyílászárók alkalmazása.

Új ház építésekor érdemes körüljárni a környéket és ihletet meríteni, hogy otthonunk arca segítse az egységes utcakép kialakítását.

A ház nyílászáróinak cserélésekor vagy új ház építésekor részesítsük előnyben a faanyagú ablakokat, de a műanyag nyílászárók alkalmazása is megfelelő. Az ablakok védelmére és homlokzati hangsúlyozására redőnyt alkalmazunk.

Homlokzatképzés, anyaghasználat

Az épület homlokzatának kialakításakor törekedni kell a hagyományos arányok megtartására, a kellemes arányú ablakok megfelelő kiosztására.

Anyaghasználat szempontjából a természetes anyagok – téglá, vakolt felületek – részesítendőek előnyben.

Magas tető héjalásakor a sötétebb és világosabb égetett agyag cserép használata javasolt. Színhasználat során javasolt az téglavörös, terakotta színek alkalmazása.

Az egyszerű, de igényes, jól kombinált színek alkalmazása gazdagítja és egészségesebbé varázsolja otthonunkat.

Homlokzatképzés során az épület arcát különlegessé tehetjük színazonos, bár anyagában eltérő homlokzati anyagok alkalmazásával.

Erre alkalmasak lehetnek a kültéri, fagyálló lapok, vagy a klinker téglaburkolatok.

Részletek

A településkép önmagában is rendkívüli látványt nyújt, melyet csak tovább tarkítanak az egyedi részlet-megoldások.

Részleteiben teszi naggyá az épület homlokzatát az ablak felett kialakított apró díszítés.

A növényi indákat ábrázoló dísz kellemes, egyedi hangulatot kölcsönöz az egyszerű karakterű épületnek.

A településre jellemző áttört fém kerítést különlegessé tehetjük egyedi, mesteri megmunkálással.

Az íves, hegyes részletek együttes megjelenése teszi különlegessé e kerítéselemet.

Apró részlettel tehetjük különlegessé házunk meghatározó elemének megjelenését.

A bejárati ajtó felett megjelenő díszesen megmunkált előtető bájossá varázsolja az épületet.

A gyümölcsfák mögött megjelenő templomtorony és az előtérben napsugár irányába forduló napraforgótenger tájkép szerűen varázsolja teljessé a község barátságos, kellemes falusias hangulatát.

A község egyik legöregebb házának részletét mutatja be a következő kép.

A különleges deszkaoromzat visszaidézi a régmúlt építészetének hangulatát.

Amennyiben új lakóházunk arculatát a régi építészeti motívumokban és kialakításokban képzeljük el, abban az esetben kiváló - a mai korban is alkalmazható - részleteket találhatunk a házon.

Kerítések

Jelen településrészen változatos anyag-használattal találkozunk. Emellett visszatérő motívumként van jelen a zsaluzott betonoszlopok között fém vagy falécekkel kirakott kerítés.

Jellemző az áttört, fémből, fából vagy kovácsoltvasból készített kerítés.

A természetes anyagok használata, mint a fa vagy a díszesen megmunkált fémkerítés jó példája lehet a harmonikus utcakép megteremtésének.

Kertek

A kert fontos része életünknek. Az a hely, amely egy nehéz nap után menedéket és feltöltődést nyújthat.

A rendezett, gazdag növényvilággal ellátott kert látványa, kisállataink jelenléte energiával tölti fel testünket, lelkünket.

A kerti munkához szükséges eszközöket melléképületben, vagy egy arra alkalmas kamrarészben tároljuk. A mindennap használatban lévő gépjárművünket igyekezzünk épületben elhelyezni, hogy maradjon hely a kertben és ne terhelje környezetünket.

Az utcai, valamint kerti gyümölcsösök és rendezett kertek jó példával szolgálnak arra, hogy saját portánk rendben tartásával hozzájáruljunk az épített- és természeti környezet összhangjához.

Az utcafront felé eső előkertek kialakítása során elsősorban annak díszítő funkciója kerüljön előtérbe. Fontos figyelembe venni, hogy a növényzet a kerítéssel és az épülettel harmóniában legyen, igazodva a homlokzat kialakításához. Az előkertben alkalmazhatunk különböző kerti díszbútorokat is, melyek egyben alkalmasak lehetnek virágos növényeink elültetésére is.

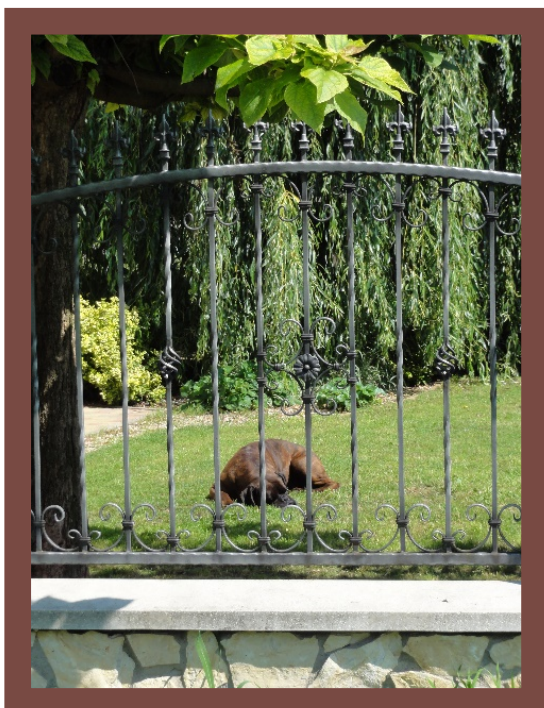

Kertünkben nem csak zöldség- és gyümölcsstermesztéssel tudunk foglalkozni. Szabadidőnk eltöltésére, állataink gondozására, felnevelésére ad lehetőséget.

A szép kert eléréséhez nézzünk utána milyen növényeket érdemes telepíteni, ami viszonylag kevesebb gondozással is szép lehet.

Kerüljük a terjeszkedő, idegen növényfajokat és részesítsük előnyben az őshonos fajok ültetését.

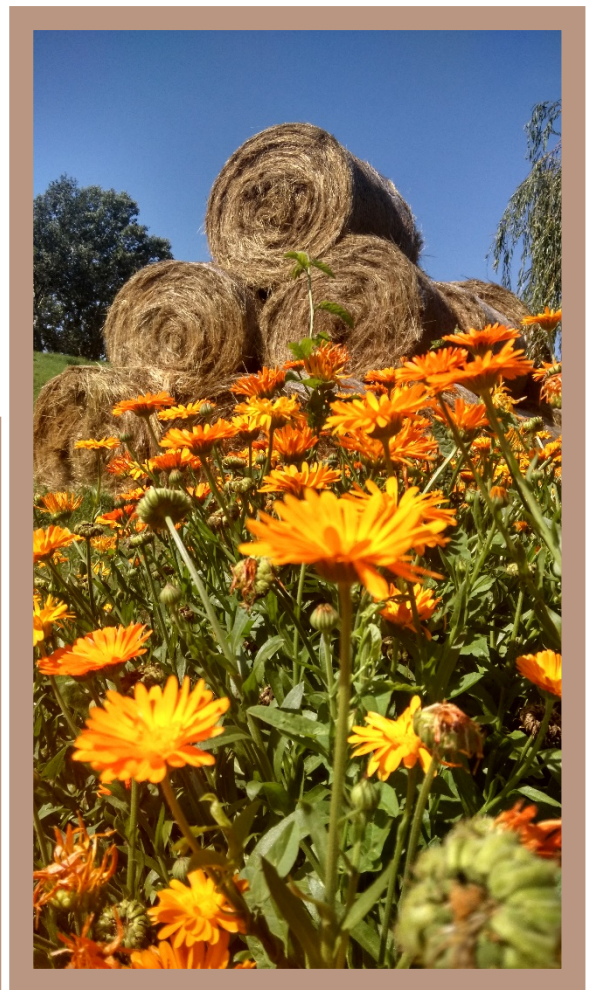
Kérsemjén polgárai szép, rendezett kertekkel büszkélkedhetnek, melyek a települést még hangulatosabbá varázsolják.

Utcák

Tervezéskor alkalmazkodjunk a már meglévő utcahálózathoz, építészeti elemekhez, környezeti adottságokhoz.

Fontos a tiszta, egyenes vonalvezetésű utcára való törekvés, ezért kialakításkor kerüljük a zezugos helyeket.

A településrészen sétálva élvezhetjük a kellemes hangulatot árasztó utcafrontra kitelepített élő virágok jelenlétét.

A település barátságosabbá tétele érdekében igyekezzünk utcáinkat - a beláthatóság figyelembevételével - több növényvel, kertészeti elemmel díszíteni.

Közterek, közparkok, közkertek

A közösségi szabad terek azok a találkozási pontok, ahol baráti, családi társaságban eltölthetünk egy pár kellemes órát.

Közterek, közparkok tervezésekor alkalmazkodjunk a már meglévő utcahálózathoz, teresedésekhez, építészeti elemekhez, környezeti adottságokhoz.

Kérsemjén keleti határában sportolás céljára kialakított futballpálya, és kültéri ping-pong asztal kapott helyet. A fákkal övezett, gondozott park, a település épített- és természetes környezet kapcsolatának megteremtésére szolgál.

V. Ajánlások – Gazdasági területek

Építészeti útmutató

Telepítés

Telepítéskor a gazdasági épületeinket igyekezzünk a kiszolgáló és szolgálati épületektől megfelelő távolságban, tagoltan elhelyezni.

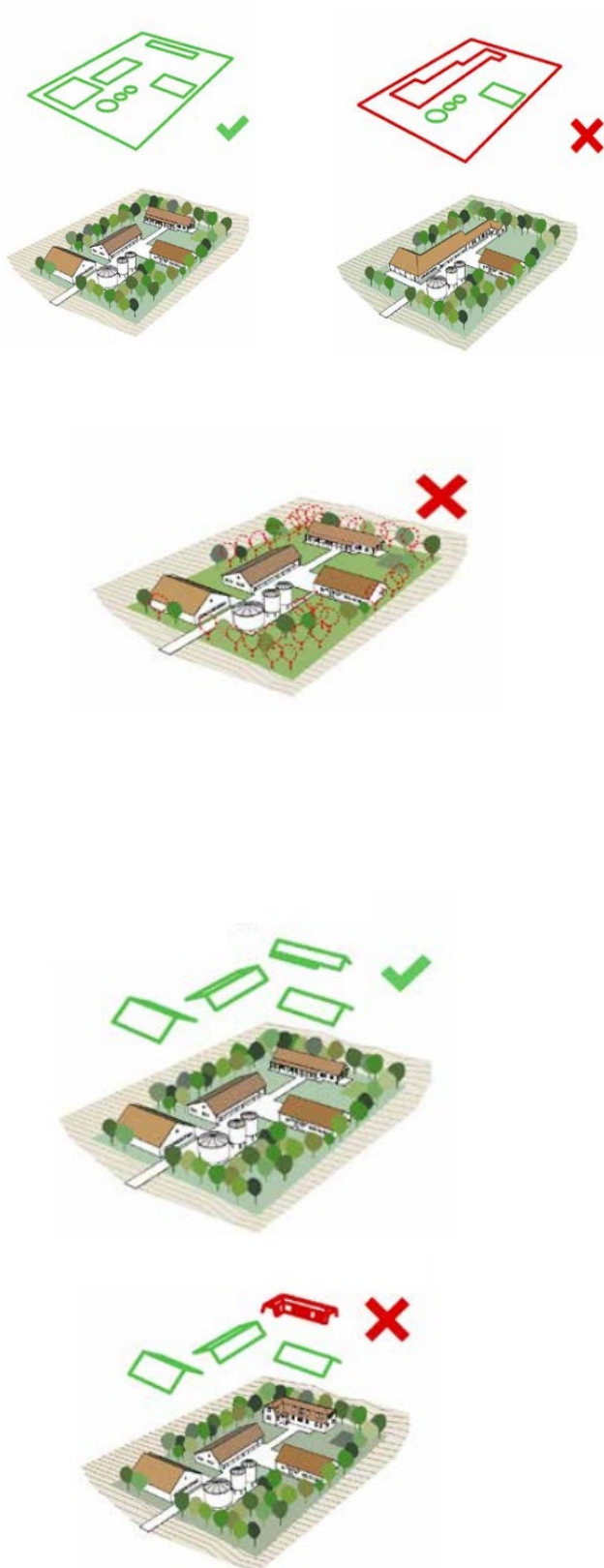
A túl szoros, tagolatlan telepítés nem javasolt.

A telek beépítésekor, a gazdasági funkcióból eredő nagyobb környezeti terhelést igyekezzünk ellensúlyozni több zöldfelület létrehozásával. Ennek megfelelően épületeink közvetlen és közvetett környezetében törekedjünk kétszintű, illetve háromszintű növényállomány ültetésére (fák, bokrok).

Tetőforma

Kérsemjén gazdasági területein a nyeregtetős, félnyeregtetős tetőformával rendelkező épületek elhelyezése az elfogadott.

A lapostető, illetve a túlságosan tördelt vagy manzárd tetős tetőforma nem javasolt.

Anyaghasználat és homlokzati színek

Az alkalmazott héjalás során elfogadott cserép, valamint a szendvicspanel és a lemeztető alkalmazása.

A lemeztető lehet hullám-, vagy trapézlemez.

A héjalás színhasználata során nem javasolt a harsány, kirívó, tájidegen színek színek alkalmazása.

Teljesen áttört, pálcsás kerítés

Kerítés

Az áttört kerítéssel kialakított telekhatárolás fogható el.

Amennyiben a telepített technológia igényli, abban az esetben a tömör - nem átlátható megoldások is elfogadhatóak.

Homlokzatképzés, anyaghasználat

A gazdasági épületek kialakításakor elsődleges szempont a funkcionalitás. Azonban e szempont mellett figyelemmel kell lennünk a gazdasági, ipari épületünk arculatára és annak településképbe való illeszkedésére.

Az épület homlokzatának kialakításakor törekedni kell a hagyományos arányok megtartására.

A gazdasági épületek általában egyszerű kialakításúak.

Igényes, jól kombinált színek alkalmazásával, különböző homlokzati elemek beiktatásával (mint például az előtető), valamint a tömeg vertikális mozgatásával mozgalmassá tehetjük az épületet.

Homlokzati színezésnél kerüljük a harsány, kirívó, tájidegen színek és anyagok alkalmazását.

V. Ajánlások – Külterületi általános és védett beépítésre nem szánt területek

A védett vagy védelemre tervezett területeken fokozottan kell minden beavatkozást (építést és területhasználatot) megvalósítani. Általánosan javasolt a területek beépítetlen jellegének megtartása. A védett területeken reklámfelület elhelyezésére szolgáló önálló építmény, felszíni elektromos hálózati vagy hírközlési elem vagy építmény elhelyezése nem ajánlott.

Amennyiben külterületi építkezés valósulna meg, úgy a belterületre vonatkozó ajánlásokat az alábbi eltérésekkel szükséges figyelembe venni:

Építészeti útmutató

Telepítés

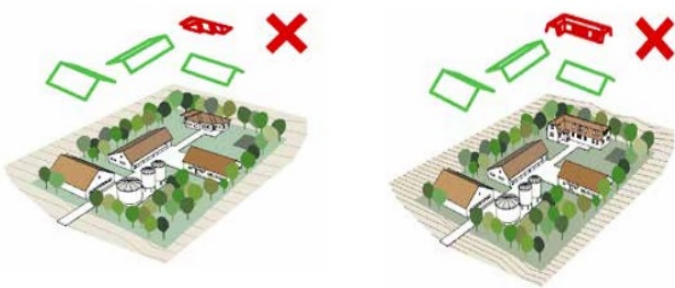
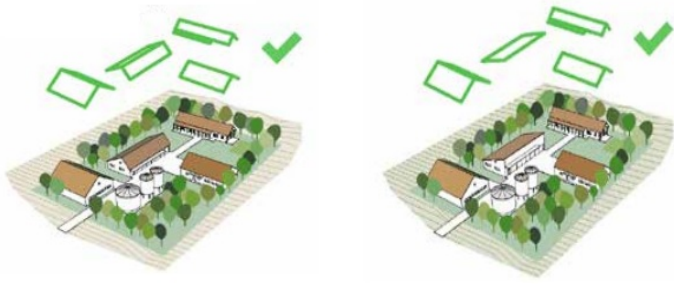
A külterületi beépítések általában adott területen több funkciójú épületek csoportjában öltének testet, ilyen módon az összes épületet azonos rendezőelv mentén szükséges kialakítani. A lakó funkciójú épületet önállóan szükséges megfogalmazni.

Külterületen az épületek telepítése szabadonálló.

Külterületen kiemelten fontos a szélvédelem. Épületeink, magunk, valamint állataink védelme érdekében telkünk beépítésekor igyekezzünk több zöldfelületet kialakítani.

Telepítés során az őshonos és a közvetlen környezetben fellelhető növényfajok használata javasolt.

A külterületi útmenti, vagy mezővédő fasorok folyamatos pótlásával szükséges az állományt megújítani.

Tetőforma

A tájképbe kizárólag az egyszerű tömegképzésű, félnyereg, nyeregtetős épületek illeszkednek.

A lapostető, illetve a túlságosan tördelt vagy manzárd tetős tetőforma nem javasolt.

Magasság

Mezőgazdasági funkciójú épületeket egyszintesként javasolt kialakítani.

Nem javasolt a túl magas vagy túl alacsony házak elhelyezése.

Anyaghasználat és homlokzati színek

A tájtól idegen az élénk színűre festett homlokzatú épület, ezért az élénk színek alkalmazása, a hagyományostól eltérő színű tetőfedő anyagok használata nem elfogadható.

Az épület külső színezésekor a világos, tájhoz illő színeket részesítsük előnyben.

Az alkalmazott héjalás cseréppel, azbesztmentes palával és fémllemezzel elfogadott.

A cserépfedés színhasználatánál javasolt a tájba illő sötétbarna és téglavörös színek alkalmazása.

Fémlemez héjalás esetén szintén javasolt a tájba illő színek használata (zöld, fehér, barna).

Teljesen áttört, pálcás kerítés

Természetes határ, kerítés növényválasztásból

Kerítés

Az áttört és a növényzettel történő telekhatárolás fogadható el.

Amennyiben a telepített technológia igényli, abban az esetben a tömör - nem átlátható megoldások is elfogadhatóak.

VI. Jó példák bemutatása

Épületek, építészeti részletek (ajtók, ablakok, tornácok, anyaghasználat, színek, homlokzatképzés) kerítések, kertek zöldfelületek kialakítása

Egyszerű alaprajzú lakóháznak különleges arculatot adhatunk különböző felületek alkalmazásával.

A vakolati struktúra megváltoztatásával karakteres felületet képezhetünk, ezzel is egyedivé téve épületünk arculatát.

A képen látható épület homlokzatát a hosszanti irányban elhelyezett fehér színű homlokzati vonal-stukkó nyújtja meg.

A világos almazöld és a fehér színek közös használata egységes képet alkot.

Az épületnek különleges arculatot adnak a fehér díszítő elemek, az új árnyékolóval felszerelt nyílászárók és szintén fehér színű esővízelvezető csatorna is.

A telekhatáron elhelyezett díszes, áttört fémkerítés, formavilágával és alkalmazott színhasználatával hozzájárul az épület arculatának teljességéhez.

A település utcáin ültetett gyümölcsfák és színes virágba boruló cserjék kellemes meglepetést okoznak az idelátogató számára.

A megannyi alma-, meggy- és szilvafa színessé és kellemessé varázsolja a település arculatát.

A rendezett utca biztonságot és kellemes közérzetet biztosít mind az itt élők, mind az ide látogatók számára.

A Nábrád felől érkezőket a település bevezető szakaszán egy apró teresedés fogadja, ahol jól megkomponált és barátságos hangulatot árasztó szalmabálák és apró virágágyás kapott helyet.

A különböző, elültetett növényfajok nem csak a közérzetet javítják, hanem a települési klíma szempontjából is pozitív hatást gyakorolnak.

Az igényes, folyamatosan karbantartott kerítés jó példaként szolgálhat a szép utcakép formálása szempontjából.

Áttört kerítésünket, akár fából vagy fémből készült időjárás álló páccokkal, festékekkel tudjuk időtállóvá tenni.

Ez nem csak kerítésünk életét hosszabbíthatja meg, hanem környezetünk és közérzetünket is javíthatja.

Jó példával szolgálhat a képen látható épület.

Az azonos cserép és lábazati szín keretbe foglalja az épületet.

A sötét és világos színek variációja játékosá teszik az épületet.

Az alkalmazott anyagok habár egyszerűek, de egységessé varázsolják az épületet.

A telekhatáron elhelyezett díszes, áttört fémkerítés, lábazatával, formavilágával és alkalmazott színhasználatával hozzájárul az utca ápolts, gondozott arculatához.

Kitekintés - néhány jó példa helyben alkalmazható sajátos épületre, építészeti részletre

A hátsó kert intimebb, közterület felől kevésbé látható nagyobb méretű kertrész, ahol kialakíthatunk egy nagyobb méretű teraszt.

A lenti képek jó példával szolgálnak mindazok számára, akik lakóházuk mögött kívánnak kialakítani egy csendes, pihenésre alkalmas teret.

VII. Jó példák – sajátos építményfajták

Sajátos építményfajták, reklámhordozók, egyéb műszaki berendezések

A reklámok, reklámhordozók egy település arculatának szerves részét képezik. A reklámok célja elsősorban a tájékoztatás, ennek megfelelően azok szín- és anyaghasználata figyelemfelkeltést és néha akár a megdöbbenés élményét hivatottak elérni.

A reklámok, cégerek a település arculatába való beillesztése egy igen nehéz feladat, lehetőségeinkhez mérten törekedjünk az igényes reklámhordozók elhelyezésére.

Egy reklámhordozó tervezésekor, elhelyezésekor vegyünk figyelembe épületünk karakterét, az alkalmazott anyagokat, hogy reklámunk részét képezze épületünknek, de mégis elérje tájékoztató funkcióját.

A homlokzaton elhelyezett reklámfelirat kialakítása legyen egyértelmű.

Kérseljén településképi arculatába az egyszerű homlokzati reklámtáblák mellett megjelenhetnek az utcai megállítótáblák is. Új reklámtábla, vagy cégér készítésekor az egyszerű, természetes elemeket javasolt alkalmazni. Az alábbi példaképek iránymutatásul szolgálhatnak:

„A hazám a házam tája, amely pillantásommal, ahogy
növekszem, egyre bővül, széles gyűrűkben egyre
távolabbi területekre terjes, mint a hullám a vízbe dobott
kavics körül; világokat hódíthat, elérheti a csillagokat”

/Illyés Gyula /

IMPRESSZUM

Készítette

Gonda-Magyar Andrea

okl. településmérnök, főépítész

Minden jog fenntartva

Tervező munkatárs

Gonda Tamás - építészmérnök

Önkormányzati közreműködők

Koós József - polgármester

Soltész Ferenc Dávid - jegyző

Köszönetnyilvánítás

Köszönet a kollégámnak, aki munkájával hozzájárult Kérszemjén Településképi Arculati Kézikönyv elkészüléséhez. Köszönet az önkormányzati résztvevőknek, a folyamatos iránymutatásért és az együttműködésért továbbá külön köszönet a lakosságnak, akik hozzájárulásukkal támogatták e szakmai kiadvány létrejöttét.

Felhasznált Irodalom

Építészeti útmutató ábrái – Lechner Tudásközpont

Magyarszéphely TAK – tájékoztató anyag – Lechner Tudásközpont

The Historical Map Portal honlapja

Magyar Néprajzi Lexikon

Szatmár Tour honlapja

Kérsején Község Önkormányzata

4912 Kérsején
Alkotmány u. 5.

+36 44 362 545